

- (c) відсотки за кредитами (за винятком індексації видатків, викладеної в цій Угоді й дозволеної Законодавством України);
- (d) Бонус Підписання;
- (e) витрати, понесені Оператором по відношенню до заходів усунення надзвичайної ситуації, якщо така надзвичайна ситуація була прямим результатом Навмисної Неправомірної Поведінки або Грубої Недбалості Старшого Управлінського Персоналу Оператора, що було підтверджено остаточним та обов'язковим для виконання рішенням арбітражного провадження відповідно до Статті 38.2;
- (f) будь-які штрафні санкції, сплачені Оператором, внаслідок порушення його зобов'язань за цією Угодою; та
- (g) всі витрати, що не були передбачені в Затверджених Програмах Робіт та Бюджетах, окрім (i) бонусів, що підлягають сплаті Державі, окрім Бонусу Підписання, (ii) дозволеного перевищення відповідно до Статті 13.1.3, (iii) будь-яких інших витрат, описаних як Витрати, що Підлягають Відшкодуванню за цією Угодою.

З метою уникнення сумнівів та за винятком випадків, коли інше прямо передбачено цією Угодою:

- (i) усі витрати, понесені в зв'язку з виконанням будь-якої Затвердженої Програми Робіт та Бюджету, є Витратами, що Підлягають Відшкодуванню; та
- (ii) всі Витрати на Нафтогазову Діяльність до Дати Набуття Чинності, які є Витратами, що Підлягають Відшкодуванню як передбачено в Додатку 13, та всі такі інші Витрати на Нафтогазову Діяльність, які понесені Інвестором після Дати Набуття Чинності та до Дати Початку, є Витратами, що Підлягають Відшкодуванню.

14.3 Компенсаційна Вуглеводнева Продукція

"Компенсаційна Вуглеводнева Продукція" означає кількість Товарної Продукції, що дорівнює менший з таких: (a) Наявна Компенсаційна Вуглеводнева Продукція, та (b) така кількість Товарної Продукції, сукупна вартість якої, визначена відповідно до Статті 15, дорівнює загальний сумі Витрат, що Підлягають Відшкодуванню.

"Наявна Компенсаційна Вуглеводнева Продукція" означає 65% (шістдесят п'ять відсотків) Товарної Продукції, що має бути наявною для відшкодування витрат Інвестора.

14.4 Відшкодування витрат

- (a) Період відшкодування.

Витрати, що Підлягають Відшкодуванню, будуть відшкодовані починаючи з того Облікового Періоду, в якому вони були нараховані. Витрати, що Підлягають Відшкодуванню, які були нараховані до першого Облікового Періоду, починають підлягати відшкодуванню в першому Обліковому Періоді. В тому обсязі, в якому вартість Наявної Компенсаційної

Вуглеводневої Продукції за певний Обліковий Період є недостатньою для відшкодування всіх Витрат, що Підлягають Відшкодуванню, які мають бути відшкодовані у такому Обліковому Періоді, не відшкодовані Витрати, що Підлягають Відшкодуванню, переносяться на наступний Обліковий Період і, в разі необхідності, продовжують переноситися на наступні Облікові Періоди, поки їх не буде повністю відшкодовано. Будь-які відповідні Витрати, що Підлягають Відшкодуванню, які перенесені на наступний Обліковий Період як описано вище, будуть розподілені на відповідні категорії відповідно до Статті 14.4(b).

(b) Послідовність відшкодування.

Витрати, що Підлягають Відшкодуванню, відшкодовуються згідно із Статтею 14.4(a) в такому порядку:

- (i) в першу чергу, Витрати на Геологічне Вивчення (включно з Витратами на Оцінювання);
- (ii) в другу чергу, Бонус за Перший Газ з Першого Проекту Дослідно-Промислової Розробки із застосуванням технології кущового буріння, який підлягає сплаті згідно із Статтею 4.11, бонус за початок Першої Розробки, який підлягає сплаті згідно із Статтею 5.7, і Бонус при Досягненні Пікового Рівня Видобутку, який підлягає сплаті згідно із Статтею 5.8;
- (iii) в третю чергу, Операційні Витрати;
- (iv) в четверту чергу, Витрати на Розробку (в тому числі будь-які Витрати на Геологічне Вивчення в межах Ділянки Розробки); і
- (v) в п'яту чергу, будь-які інші Витрати, що Підлягають Відшкодуванню,

Незважаючи на вищеперелікнені положення Статті 14.4(b), будь-які Витрати, що Підлягають Відшкодуванню, які понесені Компанією-Інвестором від імені іншої Компанії-Інвестора будуть Відшкодовані першою Компанією-Інвестором в першу чергу до будь-якого розподілу Витрат, що Підлягають Відшкодуванню такій іншій Компанії-Інвестору.

(c) Первинні Документи

Оператор веде документи, які засвідчують характер та розмір Витрат, що Підлягають Відшкодуванню, в паперовій або електронній формі, відповідно до правил, що встановлені в положеннях цієї Угоди, в тому числі в Облікових Процедурах.

14.5 Прибуткова Вуглеводнева Продукція

14.5.1 Визначення

Товарна Продукція за вирахуванням Компенсаційної Вуглеводневої Продукції є "Прибутковою Вуглеводневою Продукцією" і розподіляється між Державою й Інвестором у спосіб, передбачений цією Статтею 14.5.

14.5.2 Розподіл Прибуткової Вуглеводневої Продукції

Частка Інвестора у Прибутковій Вуглеводневій Продукції є об'ємом Прибуткової Вуглеводневої Продукції, помноженим на Частку Інвестора в Прибутковій Вуглеводневій Продукції (що розраховується відповідно до Статті 14.6).

Частка Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції є Прибутковою Вуглеводневою Продукцією за вирахуванням Частки Інвестора у Прибутковій Вуглеводневій Продукції.

У випадках, передбачених цією Угодою, Сторони можуть домовитися розподіляти Прибуткову Вуглеводневу Продукцію шляхом розподілу виручки від її продажу, як додатково викладено у Статті 26.

14.5.3 Наслідок виключної діяльності або ненадання фінансування.

Якщо Компанія-Інвестор вирішить частково чи повністю не брати участі в Нафтогазовій Діяльності за цією Угодою або буде повністю чи частково нездатна фінансувати її Частку Участі в такій Нафтогазовій Діяльності, або не надасть своєчасної попередньої оплати на Спільний Рахунок з метою надання можливості Оператору сплатити Податки, що Підлягають Сплаті, які пов'язані з Часткою цього Інвестора у Вуглеводнях, розподіл Товарної Продукції коригується між Компаніями-Інвесторами, відповідно до умов УОД.

14.5.4 З метою уникнення сумнівів, незважаючи на той факт, що менш ніж всі Компанії-Інвестори беруть участь в окремій Нафтогазовій Діяльності згідно із умовами УОД, така Нафтогазова Діяльність тим не менш продовжує бути Нафтогазовою Діяльністю та повинна здійснюватися відповідно до умов цієї Угоди та відповідної Затвердженої Програми Робіт та Бюджету.

14.6 Р-Фактор і частки Сторін у Прибутковій Вуглеводневій Продукції

(i) "Р-Фактор" означає: суму (x) вартості Компенсаційної Вуглеводневої Продукції, накопиченої з першого Облікового Періоду до 31-го грудня Договірного Року, який безпосередньо передує даті розрахунку Р-Фактора, плюс (y) вартості Частки Інвестора у Прибутковій Вуглеводневій Продукції після вирахування Податків, накопиченої з першого Облікового Періоду до 31-го грудня Договірного Року, поділену на (z) Витрати на Нафтогазову Діяльність, накопичені з першого Облікового Періоду до 31-го грудня Договірного Року, який безпосередньо передує даті розрахунку Р-Фактора.

$$\text{Р-Фактор} = (x+y)/z.$$

(ii) Частка Інвестора у Прибутковій Вуглеводневій Продукції, передбачена нижче у Статті 14.6(iii) на будь-який рік, починаючи з 1-го березня, визначається на основі Р-Фактора на 31 грудня такого року, який безпосередньо передує року проведення розрахунку, та рівня видобутку Товарної Продукції у цьому ж році за винятком випадків, передбачених в останньому абзаці Статті 14.6(iii) нижче.

(iii) Якщо Р-Фактор:

- (a) менше чи дорівнює 2 (двом) та загальний обсяг видобутої Товарної Продукції буде менше чи дорівнює 5 (п'яти) млрд. м³ на рік, Частка Інвестора у Прибутковій Вуглеводневій Продукції дорівнює 75% (сімдесят п'яти відсоткам). Частка Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції становить 25% (двадцять п'ять відсотків);
- (b) більше 2 (двох) та загальний обсяг видобутої Товарної Продукції буде більший за 5 (п'ять) млрд. м³ на рік та менше чи дорівнює 10 (десяти) млрд. м³ на рік, Частка Інвестора у Прибутковій Вуглеводневій Продукції дорівнює 65% (шістдесят п'яти відсоткам). Частка Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції становить 35% (тридцять п'ять відсотків);
- (c) більше 3 (трьох) та загальний обсяг видобутої Товарної Продукції буде більший за 10 (десять) млрд. м³ на рік та менше чи дорівнює 20 (двадцяти) млрд. м³ на рік, Частка Інвестора у Прибутковій Вуглеводневій Продукції дорівнює 55% (п'ятдесят п'яти відсоткам). Частка Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції становить 45% (сорок п'ять відсотків); і
- (d) більше 3 (трьох) та загальний обсяг видобутої Товарної Продукції буде більший за 20 (двадцять) млрд. м³ на рік, Частка Інвестора у Прибутковій Вуглеводневій Продукції дорівнює 40% (сорока відсоткам). Частка Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції дорівнює 60% (шістдесят відсоткам).

В усіх інших випадках, що не описані вище, Частка Інвестора у Прибутковій Продукції та Частка Держави у Прибутковій Продукції визначатиметься в залежності від загального обсягу видобутої Товарної Продукції попереднього року як зазначено вище у Статті 14.6(iii).

14.7 Умови Відповіального Зберігання Частки Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції

Держава може вимагати від Інвестора утримувати Частку Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції на умовах відповіального зберігання за умови оплати та укладення окремої угоди між Державою та Інвестором.

14.8 Розподіл Частки Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції

Для забезпечення регіональних потреб областей, де здійснюється Нафтогазова Діяльність за цією Угодою, Держава зобов'язується передати відповідним обласним радам (органам, що відповідно до закону здійснюють їх повноваження) частину Частки Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції в натуральній або грошовій формі в розмірі, який є максимально допустимим згідно з Законодавством України, в порядку, строки та на умовах відповідного договору між КМУ та кожною обласною радою (органом, що відповідно до закону здійснює її повноваження), у межах території якої здійснюється Нафтогазова Діяльність, який Держава має укласти не пізніше ніж через 180 (сто вісімдесят) календарних днів з Дати Початку.

В такому договорі має бути передбачено, що частина Частки Держави у Прибутковій Продукції розподіляється між обласними радами (органами, що відповідно до закону здійснюють їх повноваження) або уповноваженими ними особами в пропорціях, що

відповідають співвідношенню обсягів Товарної Продукції, видобутих в межах кожної з відповідних областей. Крім цього такий договір має містити чітке зобов'язанняожної з обласних рад (органів, що відповідно до закону здійснюють їх повноваження) щодо передачі 50 (п'ятдесяти) відсотків отриманої від Держави частини Частки Держави у Прибутковій Продукції сільським, селищним, міським та районним радам (органам, що відповідно до закону здійснюють їх повноваження) або уповноваженим ними особам в пропорціях, що відповідають співвідношенню обсягів Товарної Продукції, видобутих в межахожної відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Положення цієї Статті 14.8 не створюють жодних обов'язків для Інвестора та є зобов'язаннями виключно Держави.

СТАТТЯ 15. ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ

15.1 Загальні положення

Для цілей відшкодування витрат за Статтею 14 (в тому числі визначення вартості Компенсаційної Вуглеводневої Продукції та Прибуткової Вуглеводневої Продукції) та розрахунку Р-Фактора, розрахунку Податку на Прибуток та Плати за Користування Надрами згідно зі Статтею 28), вартість Товарної Продукції розраховується у спосіб, передбачений цією Статтею 15.

15.2 Визначення вартості Сирої Нафти

- 15.2.1 Дляожної із Сторін, вартість Сирої Нафти в Доларах США у будь-якому Обліковому Періоді встановлюється шляхом множення Облікової Ціни Сирої Нафти (як це визначено у Статті 15.2.3) за такий Обліковий Період на обсяг Сирої Нафти (в Барелях), доставлений та відібраний такою Стороновою на Пункті Доставки протягом того ж Облікового Періоду.
- 15.2.2 Сира Нафта різної якості, видобута на Договірній Ділянці, групується за Категоріями Вуглеводнів на основі подібних фізичних характеристик, таких як густина, вміст сірки та металів, точка скраплення, вихід продуктів.
- 15.2.3 Облікова Ціна Сирої Нафти (надалі – "Облікова Ціна Сирої Нафти") у будь-якому Обліковому Періоді є середньозваженою ціною за одиницю Сирої Нафти, доставленої на Пункт Доставки в той самий Обліковий Період, в Доларах США за Барель, розрахованою наступним чином:

$$\text{Ц}_\text{Облікова Сирої Нафти} = (A+B) / C$$

Де:

A = вартість всіх категорій Сирої Нафти, яка реалізована будь-якою Компанією-Інвестором в межах України або за межами України шляхом Продажу Третім Особам (як визначено в Статті 15.2.5) на умовах F.O.B. в Пункті (Пунктах) Реалізації протягом того ж Облікового Періоду, яка є еквівалентом в Доларах США фактичних надходжень, отриманих Компанією-Інвестором або нарахованих Компанії-Інвестору за мінусом Витрат на Транспортування та будь-яких інших витрат (в тому числі втрат Сирої Нафти, витрат на зберігання, обробку, переробку, збут, дистрибуцію та всіх інших витрат), що понесені Компанією-Інвестором поза межами Пункту

Доставки при доставці такої Сирої Нафти до Пункту (Пунктів) Реалізації;

- B = для кожної Категорії Сирої Нафти: вартість такої Сирої Нафти, яка реалізована будь-якою Компанією-Інвестором в межах України або за межами України шляхом продажу, іншого ніж Продаж Третім Особам, в Доларах США, того ж Облікового Періоду, визначається шляхом множення обсягу такої Категорії Сирої Нафти (в Барелях), вимірюваного на конкретному Пункті (Пунктах) Реалізації, де відбувається такий продаж, на середню ціну на умовах F.O.B. для еталонної Сирої Нафти, подібної до Категорії видобутої Сирої Нафти за період тривалістю б (шість) днів, опублікованої у "Platt's European Marketscan" на день здійснення операції, якщо за той день наявна така публікація, та кожного з 5 (п'яти) днів, наступних за днем угоди, відповідно скоригованих на якість, сорт, кількість, вартість страхування й Витрати на Транспортування. Якщо "Platt's European Marketscan" не публікується в день здійснення операції або у будь-який з наступних 5 (п'яти) днів або не містить цінових котирувань такої еталонної Сирої Нафти за такий період, тоді вищезазначений розрахунок робиться на основі такої міжнародно визнаної довідкової інформації по ринку, щодо якої домовляться Сторони, за мінусом Витрат на Транспортування та будь-яких інших витрат (в тому числі втрат Сирої Нафти, витрат на зберігання, обробку, переробку, збут, дистрибуцію та всіх інших витрат), що здійснені Компанією-Інвестором поза межами Пункту Доставки при доставці такої Сирої Нафти до Пункту (Пунктів) Реалізації; та
- C = загальний обсяг Сирої Нафти (в Барелях), що доставлена та відібрана Інвестором в Пункті (Пунктах) Доставки протягом того самого Облікового Періоду та реалізована в межах або за межами України.

- 15.2.4 Ціна Сирої Нафти, яку не продано на умовах F.O.B. на Пункті Реалізації, коригується до середньої ціни на умовах F.O.B. Пункт Реалізації.
- 15.2.5 "**Продаж Третім Особам**" означає будь-який продаж Вуглеводнів Інвестором або будь-якою Компанією-Інвестором покупцю, який має намір їх купити, шляхом добросовісної угоди на суто комерційних умовах, окрім:
- (i) продажу, який передбачає бартерну угоду;
 - (ii) продажу Компанією-Інвестором будь-якій з її Афілійованих Осіб,
 - (iii) продажу, що включає оплату іншої ніж у Доларах США або валютах, що є вільноконвертованими в Долари США, або, у разі продажу в межах України, в Гривнях, та
 - (iv) продажу, на який впливають інші комерційні відносини між покупцем та продавцем або вмотивованого міркуваннями, іншими ніж звичайні економічні стимули до здійснення добросовісної угоди продажу вуглеводнів на звичайних комерційних умовах.

- 15.2.6 Якщо будь-які витрати, збори або інші платежі, що мають включатися до Витрат на Транспортування, неможливо в інший спосіб окремо віднести до конкретного об'єму Сирої Нафти, для якого робиться такий розрахунок, такі витрати, збори або інші платежі розподіляються пропорційно до відносної вартості тих обсягів Сирої Нафти, про які йдеться.
- 15.2.7 Порядок вибору довідкової Сирої Нафти в цілях Статті 15.2.3 розробляється Оператором на основі вищеперелічених принципів та Міжнародної Рекомендованої Практики Експлуатації Нафтогазових Родовищ та має бути схвалений Державним Уповноваженим Органом до Оголошення Комерційного Відкриття, якщо інше не погоджене між Сторонами.

15.3 Визначення вартості Газу на Пункті Доставки

- 15.3.1 Для кожної із Сторін, оцінка вартості Газу в Доларах США у будь-якому Обліковому Періоді проводиться шляхом множення Облікової Ціни Газу (як це визначено у Статті 15.3.2) за такий Обліковий Період на відповідний обсяг Газу (в мегават-годинах), який доставлений та відібраний такою Стороною на Пункті Доставки того ж Облікового Періоду.
- 15.3.2 Облікова Ціна Газу (надалі – "Облікова Ціна Газу") у будь-якому Обліковому Періоді є середньозваженою ціною за одиницю Газу, доставленого на Пункт Доставки того ж Облікового Періоду, в Доларах США за мегават-годину, розрахована наступним чином:

$$\text{Ц}_\text{Облікова Ціна Газу} = (A+B+C) / D$$

Де:

A = вартість Газу, доставленого на Пункт Доставки протягом такого Облікового Періоду, який реалізований Компанією-Інвестором в межах України або за межами України шляхом Продажу Третім Особам, яка є еквівалентом в Доларах США фактичних надходжень, отриманих Компанією-Інвестором або нарахованих Компанії-Інвестору, за мінусом Витрат на Транспортування та будь-яких інших витрат (в тому числі втрат Газу, витрат на зберігання, обробку, переробку, збут, дистрибуцію та всіх інших витрат), що здійснені Компанією-Інвестором поза межами Пункту Доставки при постачанні такого Газу покупцям на Пункт (Пункти) Реалізації;

B = вартість Газу, доставленого на Пункт Доставки протягом такого Облікового Періоду, який реалізований будь-якою Компанією-Інвестором в межах України шляхом продажу, іншого ніж Продаж Третім Особам, що є сумою за кожен Календарний Місяць або частину Календарного Місяця протягом такого Облікового Періоду значень, що розраховуються кожного Календарного Місяця шляхом множення внутрішньої Облікової Ціни, яка розраховується відповідно до формули, що наведена в Додатку 10.1, на загальний обсяг Газу (в мегават-годинах), доставленого на Пункт Доставки Компанії-Інвестору протягом такого Календарного Місяця та продається в межах України шляхом такого продажу;

- C = вартість Газу, доставленого на Пункт Доставки протягом такого Облікового Періоду, який реалізований будь-якою Компанією-Інвестором поза межами України шляхом продажу, іншого ніж Продаж Третім Особам, що є сумою за кожен Календарний Місяць або частину Календарного Місяця протягом такого Облікового Періоду значень, що розраховуються кожного Календарного місяця шляхом множення експортної Облікової Ціни, яка розраховується відповідно до формули, що наведена в Додатку 10.2, на загальний обсяг Газу (в мегават-годинах), доставленого на Пункт Доставки Компанії-Інвестору протягом такого Календарного Місяця та реалізований поза межами України шляхом такого продажу;
- D = загальна кількість Газу, доставлена та відібрана Інвесторами (в мегават-годинах) на Пункті Доставки протягом того самого Облікового Періоду та продається або в межах України або поза межами України.

15.4 Декілька Пунктів Доставки

В цілях Статей 15.2 та 15.3, якщо Товарна Продукція передається на декілька Пунктів Доставки протягом Облікового Періоду, ціни на Сиру Нафту та Газ визначаються шляхом ділення загальної вартості такої Товарної Продукції в усіх відповідних Пунктах Доставки на загальний обсяг такої Товарної Продукції.

15.5 Спори

Будь-яка розбіжність між Сторонами щодо розрахунку вартості будь-якого об'єму будь-якої Категорії Вуглеводнів (у тому числі будь-яка розбіжність щодо розрахунку Витрат на Транспортування чи будь-яких інших витрат, зборів або інших платежів, що мають включатися до них чи виключатися з них) вважається спором, і такий спір остаточно вирішується Експертом згідно із Статтею 38.4.2(i) та застосуваними положеннями цієї Статті 15. У разі спору, в усіх розрахунках до вирішення такого спору застосовуються неоскаржувані суми та менша з оскаржуваних сум до вирішення такого спору.

СТАТТЯ 16. ПУНКТ ДОСТАВКИ (ВИМІРЮВАННЯ). ПОРЯДОК РОЗРАХУНКУ СУКУПНОГО ОБ'ЄМУ ВУГЛЕВОДНІВ

16.1 Вимірювання

Вимірювання та відбір зразків Товарної Продукції проводиться на Пункті Доставки відповідно до Міжнародної Рекомендованої Практики Експлуатації Нафтогазових Родовищ, Законодавства України та застосовних Нормативно-Правових Актів.

16.2 Вимірювальне обладнання

- 16.2.1 Все вимірювальне обладнання встановлюється, обслуговується й експлуатується Оператором відповідно до Законодавства України та застосовних Нормативно-Правових Актів.
- 16.2.2 Державний Уповноважений Орган має право періодично інспектувати встановлене вимірювальне обладнання й усі графіки та інші дані вимірювань чи тестів у будь-який розумний час згідно з порядком, встановленим Законодавством України та застосовними Нормативно-

Правовими Актами. Точність вимірювального обладнання контролюється шляхом (а) належної сертифікації згідно з Законодавством України та чинними Нормативно-Правовими Актами і (б) тестувань, що проводяться через регулярні проміжки часу на вимогу Держави з використанням засобів та методів, що є загальноприйнятими, такими як Міжнародна Рекомендована Практика Експлуатації Нафтогазових Родовищ, або Стандарти Оператора у випадках, коли певне питання не врегульоване в Міжнародній Рекомендованій Практиці Експлуатації Нафтогазових Родовищ.

- 16.2.3 Якщо до використання вимірювального обладнання воно підлягає обов'язковій сертифікації відповідно до Законодавства України та чинних Нормативно-Правових Актів, Оператор зобов'язаний здійснювати таку сертифікацію або забезпечити її здійснення. Держава сприяє Операторові в отриманні такої сертифікації й забезпечує належну та своєчасну видачу Оператору такого сертифікату чи інших дозволів та/або сертифікатів, що потрібні для встановлення, використання та/або експлуатації такого обладнання.
- 16.2.4 При виявленні несправності чи помилки лічильника, (i) Оператор негайно ремонтує, регулює чи виправляє лічильник і після такого ремонту, регулювання чи виправлення забезпечує його тестування чи калібрування для встановлення його точності та (ii) вживає всіх розумних зусиль для визначення правильних даних вимірювання за період, протягом якого мала місце помилка або несправність лічильника, й виправлення раніше використаних показників.

Оператор подає до Державного Уповноваженого Органу звіт про здійснені виправлення.

При визначенні виправлення Оператор, за необхідності, використовує інформацію інших вимірювань, здійснених на Ділянці Розробки або за її межами. Якщо визначення моменту, коли вперше відбулася помилка вимірювання, виявляється неможливим, вважається, що помилка виникла в момент посередині між датою попереднього тесту й датою, коли вперше було виявлено існування помилки вимірювання, крім випадків, коли Законодавством України та чинними Нормативно-Правовими Актами передбачено інше.

СТАТТЯ 17. ВИМОГИ ПОВ'ЯЗАНІ З ЯКІСТЮ НАФТОГАЗОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТАМ. ОБЛІК ВУГЛЕВОДНІВ ДЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПОТРЕБ І ВТРАТ ВУГЛЕВОДНІВ. ВИМОГИ ЩОДО УТИЛІЗАЦІЇ ВУГЛЕВОДНІВ.

- 17.1 Нафтогазова Діяльність у межах Договірної Ділянки повинна здійснюватись згідно з Законодавством України та будь-якими застосовними Нормативно-Правовими Актами та відповідати Стандартам Оператора та у випадках, коли стандарти Оператора не містять відповідних положень, Міжнародній Рекомендованій Практиці Експлуатації Нафтогазових Родовищ.
- 17.2 Відповідно до Статті 17.1, Нафтогазова Діяльність на Договірній Ділянці має здійснюватись ефективно, з метою (i) раціонального використання надр, та земельних та водних ресурсів, а також (ii) запобігання будь-якому негативному

- впливу на довкілля, та здійснюється відповідно до Затверджених Програм Робіт та Бюджетів.
- 17.3 Відповідно до Статті 17.1, в ході Нафтогазової Діяльності Оператор збирає та зберігає Дані щодо Договірної Ділянки відповідно до Статей 32 та 33.
- 17.4 Товарна Продукція, розподілена Державі як Частка Держави у Прибутковій Вуглеводневій Продукції, в будь-якому разі має бути такої ж якості, що і Частка Товарної Продукції Інвестора.
- 17.5 Технологічні потреби та втрати.

Відповідно до Статті 17.1, Оператор має право на безкоштовне використання Вуглеводнів, видобутих у межах Договірної Ділянки на технологічні потреби, для Нафтогазової Діяльності, згідно з Міжнародною Рекомендованою Практикою Експлуатації Нафтогазових Родовищ, в тому числі для палива, компресії, газліфту, виробництва електроенергії, повторного закачування, зворотного закачування в пласт, переробки, підвищення віддачі, а також на інші технологічні потреби.

Вуглеводні можуть в ході Нафтогазової Діяльності бути втрачені при факельному спаленні, продувці, усадці, випаровуванні чи в інший спосіб. Оператор не несе жодної відповідальності за будь-яку таку втрату.

Відповідно до Статті 17.1 Оператор докладає всіх зусиль для зведення до мінімуму використання Вуглеводнів у Нафтогазовій Діяльності. Оператор розробляє порядок вимірювання Вуглеводнів, що використовуються або втрачаються в процесі Нафтогазової Діяльності, у складі кожного Плану Розробки.

СТАТТЯ 18. ПРАВО КОРИСТУВАННЯ ТА ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА МАЙНО. ВИВЕДЕНИЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ

18.1 Право власності на Майно

- 18.1.1 Всі майнові права та права власності на все Майно, яке набуте Оператором або будь-якою Компанією-Інвестором та/або їх Афілійованими Особами в зв'язку з Нафтогазовою Діяльністю, належать Інвестору з дня їх набуття.
- 18.1.2 Право власності на будь-яке Майно передається Державі без зустрічного задоволення, але: (i) відповідно до Статті 18.1.3; (ii) після отримання Інвестором повного відшкодування за таке Майно, та буде передане та належатиме виключно Державі після закінчення Сроку Дії або припинення цієї Угоди згідно зі Статтею 36.
- 18.1.3 Сторони оформляють будь-яку передачу Майна шляхом укладення Акту Приймання-Передачі і дата такого Акту Приймання-Передачі є датою, в яку право власності та ризик щодо такого Майна та будь-яка відповідальність, що пов'язана із ним, переходять від Інвестора до Держави (надалі – "Дата Передачі").

18.2 Використання Майна після Передачі Державі

Компанія-Інвестор матиме переважне право за плату використовувати в своїй діяльності та/або діяльності своїх Афілійованих Осіб, окрім Нафтогазової Діяльності, Майно, передане Державі згідно зі Статтею 18.1.3. Така плата становить

2% (два відсотки) на рік від справедливої вартості такого Майна, пропорційно поділеної на кількість днів для періодів, менших року, та Компанія-Інвестор укладе договір стосовно будь-якого такого застосування.

18.3 Відчуження Майна

Якщо будь-яке таке Майно, на обґрунтовану думку Оператора, більше не потрібне для ведення Нафтогазової Діяльності, застосовуються наступні положення:

- 18.3.1 Якщо право власності на таке Майно належить Інвестору, Оператор має право вільно здійснити відчуження такого Майна та будь-які доходи від його відчуження зараховуються на Рахунок Обліку Нафтогазової Діяльності;
- 18.3.2 Якщо право власності на таке Майно передається Державі згідно із Статтею 18.1.3, Держава має право здійснити відчуження такого Майна;
- 18.3.3 Компанії-Інвестори мають переважне право придбання Майна, що підпадає під відчуження відповідно до Статей 18.3.1 або 18.3.2;
- 18.3.4 Ані Оператор, ані Інвестор не надають жодних гарантій щодо якості або відповідності мети щодо будь-якого Майна, переданого від Інвестора Державі, і Держава бере таке Майно на умовах "як є, де є". Будь-яке Майно, яке передається Державі за цією Угодою, має бути вільним від будь-яких обтяжень.
- 18.3.5 Передача права власності на будь-яке Майно згідно з цією Статтею 18, з урахуванням Статті 28, звільняється від будь-яких Податків.

18.4 Виведення з Експлуатації

- 18.4.1 До закінчення Періоду Початкового Геологічного Вивчення Оператор готовує та подає на затвердження Державному Уповноваженому Органу Програму Робіт Виведення з Експлуатації (надалі – "Програма Робіт з Виведення з Експлуатації") та Бюджету (надалі – "Бюджет Виведення з Експлуатації") для тампонування, припинення експлуатації, консервації й ліквідації свердловин, демонтаж обладнання, споруд, виробничі об'єкти, трубопроводів і відновлення відповідної частини Договорної Ділянки (надалі – "Виведення з Експлуатації"). Виведення з Експлуатації може бути поетапним, та може стосуватися всього або частини Майна. Оператор за необхідністю час від часу оновлює Програму Робіт та Бюджет Виведення з Експлуатації, які після цього розглядаються Державним Уповноваженим Органом, відповідно до Статті 11.6. Зобов'язання чи відповідальність Оператора та Інвестора щодо Виведення з Експлуатації обмежуються Викладеним у Програмі Робіт та Бюджеті Виведення з Експлуатації та не можуть перевищувати цих меж.
- 18.4.2 Дії по Виведенню з Експлуатації можуть мати місце в будь-який момент після рішення Оператора провести Виведення з Експлуатації активу, про яке Оператор направляє повідомлення Державному Уповноваженому Органу за 1 (один) Місяць до планованого Виведення з Експлуатації. По закінченні Виведення з Експлуатації Оператор повідомляє про це Державному Уповноваженому Органу.

- 18.4.3 Якщо інше не передбачене в цій Угоді, ані закінчення строку дії цієї Угоди, ані її припинення не звільняють Інвестора від зобов'язань, які викладено в Статті 18.4, до повного виконання Виведення з Експлуатації. Якщо Виведення з Експлуатації здійснюється Інвестором після закінчення строку дії цієї Угоди, Інвестор зберігає такі права й обов'язки за нею, які є необхідними для виконання його обов'язків, які виникають згідно з Програмою Робіт з Виведення з Експлуатації.
- 18.4.4 Для виконання Програми Робіт з Виведення з Експлуатації, від Інвестора вимагається створення резервного фонду для Виведення з Експлуатації (надалі – "Фонд Виведення Об'єктів з Експлуатації"). Розмір внесків до Фонду Виведення Об'єктів з Експлуатації, порядок його формування та строки його формування та подальшого функціонування, що не повинне відбутися до дати Промислового Видобутку, пропонуються Оператором і затверджуються Державним Уповноваженим Органом. Фонд Виведення Об'єктів з Експлуатації депонується на окремому банківському рахунку ескроу з відсотковим прибутком, що відкривається з цією метою за межами України в банку з доброю репутацією та кредитним рейтингом на міжнародному рівні. Оператор має бути власником такого банківського рахунку. Всі внески до Фонду Виведення Об'єктів з Експлуатації є Витратами, що Підлягають Відшкодуванню на момент здійснення таких внесків на рахунок.
- 18.4.5 До тих пір, поки Фонд Виведення Об'єктів з Експлуатації не буде створений, усе Виведення з Експлуатації фінансуватиметься за рахунок Операційних Витрат та передбачатиметься у Річних Програмах Робіт і Бюджетах. Після цього все Виведення з Експлуатації фінансуватиметься виключно з Фонду Виведення Об'єктів з Експлуатації, за винятком Виведення з Експлуатації, яке виникає у випадку, коли не відбулося жодної Розробки й цю Угоду припинено. В такому випадку такі витрати несе виключно Інвестор.
- 18.4.6 Фонд Виведення Об'єктів з Експлуатації утворюється або з грошових коштів, або з застослених фінансових інструментів, таких як цінні папери, облігації, акредитиви або (банківські) гарантії з кредитним рейтингом AA- (або вищим), присвоєним агенцією Standard and Poor's, чи Aa3 (або вищим), присвоєним агенцією Moody's. Формування Фонду Виведення Об'єктів з Експлуатації та вибір способу необхідного забезпечення, будуть здійснюватись на розсуд Оператора. Платежі до Фонду Виведення Об'єктів з Експлуатації та визнані витрати на Виведення з Експлуатації, що пов'язані з одними й тими самими свердловинами, обладнанням і спорудами, не повинні дублюватись. Для уникнення сумнівів, застава цінних паперів класифікується за цією Статтею як платіж, і є Витратами, що Підлягають Відшкодуванню. Якщо кредитний рейтинг емітента цінного паперу стане нижчим, ніж AA- чи Aa3, такі цінні папери вважаються недостатніми й підлягають заміні грошовими коштами або іншими цінними паперами з кредитним рейтингом AA- чи Aa3 (або вищим) протягом періоду тривалістю 2 (два) Місяці від дня, коли кредитний рейтинг стане недостатнім;
- 18.4.7 Будь-які кошти, що залишаються в Фонді Виведення Об'єктів з Експлуатації після припинення цієї Угоди й завершення всієї без винятку діяльності з Виведення з Експлуатації, витрати на яку були відшкодовані Інвестору,

належать Державі. Якщо будь-які з таких коштів, що залишаються, ще невідшкодовані Інвестору, вони належать Інвестору.

СТАТТЯ 19. ТРУБОПРОВОДИ ТА ТРАНСПОРТУВАННЯ

19.1 Будівництво нових трубопроводів

- 19.1.1 Інвестор та Оператор мають право будувати, володіти та обслуговувати магістральні та промислові трубопроводи та пов'язані з ними об'єкти, з метою транспортування, реалізації чи продажу Вуглеводнів, видобутих згідно з цією Угодою на Договірній Ділянці, з неї та/або за її межами. Інвестор має право приєднувати такі трубопроводи та пов'язані з ними об'єкти до головних чи магістральних трубопровідних систем, які експлуатує будь-який суб'єкт, належно уповноважений на це згідно з Законодавством України, для подальшого транспортування до Пункту (Пунктів) Реалізації.
- 19.1.2 Не обмежуючи універсальності Статті 10.1, Держава забезпечує надання Оператору, з боку будь-якого Державного Органу або органів місцевого самоврядування, до відання яких належать питання трубопроводів та транспортування, всіх необхідних Дозвільних Документів, в тому числі прав користування земельними ділянками, дозволів та інших погоджень, необхідних для будівництва та/або приєднання таких трубопроводів та пов'язаних з ними об'єктів, щоб зробити можливим виконання Інвестором Нафтогазової Діяльності.

19.2 Доступ до існуючих трубопроводів. Належне балансування та Реалізація Газу.

19.2.1 Доступ до трубопроводів, що контролюються Державою.

Згідно з наступним абзацом цієї Статті 19.2.1, Держава забезпечує доступ на справедливих та недискримінаційних умовах до трубопровідних систем та пов'язаних з ними об'єктів, що можуть бути необхідні Інвестору або Оператору для використання з метою транспортування Товарної Продукції до Пункту (Пунктів) Реалізації, в тому числі Пунктів Реалізації за межами України, що включає вхід та вихід з таких систем та об'єктів та транспортування, розподіл та зберігання, з гарантіями доступу до пропускних потужностей транспортної системи (транспортних систем), у тому числі, але не обмежуючись цим, газових мереж високого й низького тиску, систем передачі і розподільних мереж, підземних сховищ газу, та інших потрібних об'єктів, які експлуатує Держава або будь-який суб'єкт, належним чином уповноважений Державою на це згідно з Законодавством України. Якщо Держава передасть право експлуатації та/або управління на такі системи трубопроводів та пов'язані об'єкти Третім Особам після Дати Набуття Чинності, Держава повинна забезпечити те, щоб Інвестор та Оператор не втратили свої права за цією Статтею 19.2.1 шляхом підписання відповідних договорів з такими Третіми Особами.

Такий доступ може бути обмежено лише у разі: відсутності вільної пропускної потужності; неналежної якості Вуглеводнів, які вводяться Оператором в трубопровідну систему; або у випадку надзвичайних ситуацій, що унеможливлюють такий доступ.

19.2.2 Доступ до трубопроводів, що контролюються Компаніями-Інвесторами

Якщо система трубопроводів та пов'язані об'єкти, що можуть застосовуватися для транспортування Товарної Продукції на Пункт(и) Реалізації, знаходяться під контролем будь-якої Сторони (але не Держави або будь-якого Державного Органу), безпосередньо або опосередковано через володіння частками або акціями, і на момент звернення іншої Сторони за пропускною здатністю, в тому числі вхід та вихід з такої системи та супутніх об'єктів, транспортування, розподіл, закачування в підземні сковища та викачування з них, для доставки Товарної Продукції, наявна потужність системи та супутніх об'єктів, на власний розсуд контролюючої Сторони, перевищує її поточні чи майбутні власні потреби, контролююча Сторона докладе обґрунтованих зусиль для того, щоб відвести дані потужності під потреби такої іншої Сторони на умовах прозорості та неупередженості.

19.2.3 Доступ до трубопроводів, що контролюються Третіми Особами

Якщо Сторона не контролює трубопровід і пов'язані з ним об'єкти, що можуть використовуватися для транспортування Товарної Продукції до Пункту (Пунктів) Реалізації, але така Сторона, чи то через Державний Орган, чи через Афілійовану Особу або в інший спосіб, має право входу-виходу з такої системи та супутніх об'єктів, транспортування, реалізації, закачування в підземні сковища та викачування з них, та виділену їй пропускну потужність у такому трубопроводі та пов'язаних із ним об'єктах для експорту видобутої на території Держави Товарної Продукції, та така Сторона визначає на власний розсуд пропускну потужність, яка перевищує потреби такої Сторони, тоді така Сторона повинна докласти всіх розумних зусиль для забезпечення надання такої вільної пропускної потужності кожній з інших Сторін на прозорих та недискримінаційних засадах для транспортування, реалізації чи постачання Товарної Продукції.

19.2.4 Умови входу, транспортування, реалізації, постачання, зберігання та виходу Товарної Продукції визначаються на підставі окремої угоди, яка, серед іншого, має включати принципи, викладені в цій Статті 19.

19.2.5 Відповідно до Законодавства України, Держава повинна забезпечити, щоб Особа, що належним чином уповноважена Державою як оператор газотранспортної та газорозподільної системи України незалежно від власника та розпорядника: (i) забезпечила належне балансування та розподіл Газу Покупцям Газу; (ii) забезпечила щоб об'єми Товарної Продукції, що розподілені на користь кожної Компанії-Інвестора, відповідно до Статті 26, могли потрапити до Третіх Осіб - замовників таких Компаній-Інвесторів (надалі – "Покупців Газу") безперервно та на недискримінаційних засадах.

19.2.6 У разі обмеження або порушення Державою або будь-яким іншим Державним Органом будь-якого з прав Компанії-Інвестора згідно зі Статтею 19 та, як наслідок обмеження здатності такої Компанії-Інвестора виконувати договірні зобов'язання перед Покупцями Газу, Держава відповідає такій Компанії-Інвестору Збитки. У разі виникнення спорів між Сторонами стосовно компенсації Збитків відповідно до Статті 19.2.6, Сторони врегульовують їх відповідно до Статті 38.2.

СТАТТЯ 20. ВИКОРИСТАННЯ РОБІТ, ТОВАРІВ І ПОСЛУГ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ; СОЦІАЛЬНІ ТА ІНФРАСТРУКТУРНІ ПРОЕКТИ

20.1 Використання продукції, робіт і послуг Українського Походження

- 20.1.1 При здійсненні Нафтогазової Діяльності Інвестор зобов'язується реалізовувати положення Додатку 6.
- 20.1.2 Оператор зобов'язується розробити порядок розміщення підрядів і здійснення закупівель, який має:
 - (i) базуватися на Стандартах Оператора,
 - (ii) надавати перевагу роботам, товарам і послугам Українського Походження, якщо вони пропонуються на рівних або кращих умовах щодо ціни, строків виконання, постачання, якості та післяпродажного обслуговування (включаючи наявність запасних частин) та відповідно до міжнародних стандартів, завжди з урахуванням положень цієї Статті 20 і Додатку 6,
 - (iii) відповідно до УОД, дозволяти участь Компаній-Інвесторів у процесі закупівель та розміщення підрядів; та
 - (iv) бути звільненим від вимог Законодавства України щодо державних закупівель.
- 20.1.3 Інвестор повинен вимагати від Оператора, постачальників, Підрядників, субпідрядників, шляхом використання відповідних положень у договорах та тендерних документах і в інший спосіб, дотримання положень цієї Статті 20.1, з урахуванням необхідних змін.

20.2 Використання Рамкових корпоративних угод Оператора

Оператор матиме право закуповувати товари, роботи й послуги у Підрядників, з якими він та/або його Афілійовані Особи уклали рамкові корпоративні угоди шляхом конкурсної процедури, якщо, на обґрунтовану думку Оператора, це буде більш сприятливим з точки зору ціни, строків виконання, постачання, якості та післяпродажного обслуговування (включаючи наявність запасних частин) та/або відповідності міжнародним стандартам.

20.3 Соціальні інвестиції

- 20.3.1 Інвестор повинен фінансувати Соціальні Інвестиції в наступних межах та відповідно до Затверджених Програм Робіт та Бюджетів:
 - (i) 200 000 (двісті тисяч) Доларів США за Договірний Рік, в пропорції для першого Договірного Року та до Договірного Року (включно), в якому наступає Дата Початку Першої Розробки;
 - (ii) Після Договірного Року, на який припадає Дата Початку Першої Розробки, до 500 000 (п'ятисот тисяч) Доларів США за Договірний Рік,

і такі проекти Соціальних Інвестицій включаються до Річної Програми Робіт та Бюджету за відповідний Договірний Рік.

- 20.3.2 Оператор розробляє першу стратегію Соціальних Інвестицій та подає її на затвердження до Державного Уповноваженого Органу протягом 3 (трьох) Місяців після Дати Початку. Оператор може вносити зміни до такої стратегії час від часу та подавати змінену стратегію на затвердження до Державного Уповноваженого Органу.
- 20.3.3 Протягом 3 (трьох) Місяців після Дати Початку Оператор формує дорадчий комітет з Соціальних Інвестицій (до складу якого входитимуть представники Оператора, Інвестора, Державних Органів різних рівнів, місцевих громад, недержавних організацій, промисловості та інші відповідні представники) для створення переліку соціальних потреб та надання консультацій щодо розробки стратегії та плану Соціальних Інвестицій та будь-яких оновлень. Комітет обмежується 7 (сімома) особами та очолюється представником Оператора. Склад дорадчого комітету формується Оператором в залежності від випадку, а саме від географічного розташування Нафтогазової Діяльності або пропонованої Нафтогазової Діяльності.
- 20.3.4 Протягом 3 (трьох) Місяців після затвердження першої стратегії Соціальних Інвестицій, Оператор розробляє перший план Соціальних Інвестицій відповідно до стратегії Соціальних Інвестицій та подає його до Державного Уповноваженого Органу на затвердження. Після цього затвердження план Соціальних Інвестицій стає частиною Річних Програм Робіт та Бюджетів.
- 20.3.5 Оператор керує реалізацією діяльності з Соціальних Інвестицій, яка передбачається стратегією та планом Соціальних Інвестицій, в тому числі визначає ліміт застосовного фінансування на Соціальні Інвестиції згідно із Статтею 20.3(ii).
- 20.3.6 Жодні витрати або видатки, що здійснені на Соціальні Інвестиції Інвестором, не є Витратами, що Підлягають Відшкодуванню, але всі такі витрати та видатки зменшують базу Оподаткування Інвестора Податком на Прибуток.

20.4 Проекти будівництва та модернізації соціальної інфраструктури (інфраструктура подвійного призначення)

- 20.4.1 Інвестор здійснює діяльність з метою будівництва або модернізації інфраструктури, яка необхідна для Нафтогазової Діяльності та одночасно має більшу соціальну цінність (наприклад модернізація доріг та мостів, будівництво об'єктів утилізації відходів, телекомуникаційна інфраструктура тощо) (надалі – **"Інфраструктура Подвійного Призначення"**). Діяльність зі створення Інфраструктури Подвійного Призначення здійснюється Інвестором і така діяльність включається до Річних Програм Робіт та Бюджетів.
- 20.4.2 Сукупні фактичні та нараховані витрати та видатки, що здійснені Інвестором на діяльність з Інфраструктурі Подвійного Призначення не повинні перевищувати 3% (три відсотки) від суми: (а) фактичних та нарахованих Витрат на Нафтогазову Діяльність станом на поточну дату; (б)

будь-яких запланованих Витрат на Нафтогазову Діяльність в затверджених Бюджетах; та (с) будь-яких попередньо оцінених Оператором майбутніх витрат. Загальна сума витрат, що понесені Інвестором в цілях діяльності щодо Інфраструктури Подвійного Призначення протягом Строку Дії Угоди не повинна перевищувати 3% (три відсотки) суми всіх Витрат на Нафтогазову Діяльність.

- 20.4.3 Оператор утворює дорадчий комітет з Інфраструктури Подвійного Призначення (до складу якого входитимуть представники Оператора, Інвестора, Державних Органів різних рівнів, місцевих громад, недержавних організацій, промисловості та інші відповідні представники) для визначення можливостей узгодження потреб Нафтогазової Діяльності із місцевими потребами, та здійснення внеску у потенційні проекти Інфраструктури Подвійного Призначення. Комітет обмежується 7 (сімома) особами та очолюється представником Оператора. Представництво визначається Оператором в кожному випадку індивідуально, залежно від, з-поміж іншого, географічного місцезнаходження Нафтогазової Діяльності або запропонованої Нафтогазової Діяльності.
- 20.4.4 Оператор може пропонувати проекти та/або діяльність щодо Інфраструктури Подвійного Призначення в складі Програми Робіт та Бюджету Геологічного Вивчення, Програми Робіт з Оцінювання, Планів та Бюджетів Розробки.
- 20.4.5 Оператор керує реалізацією діяльності з Інфраструктури Подвійного Призначення, в тому числі визначення лімітів фінансування Інфраструктури Подвійного Призначення відповідно до Статті 20.4.2. Інвестор фінансує діяльність з Інфраструктури Подвійного Призначення відповідно до затвердженої Річної Програми Робіт та Бюджету.
- 20.4.6 Всі витрати та видатки, здійснені Інвестором у зв'язку з проектами Інфраструктури Подвійного Призначення, належать до Витрат, що Підлягають Відшкодуванню.

СТАТТЯ 21. НАЙМАННЯ, ПІДГОТОВКА Й ТЕХНОЛОГІЯ

21.1 Зобов'язання

- 21.1.1 В ході здійснення Нафтогазової Діяльності Інвестор зобов'язується реалізовувати зобов'язання щодо наймання, підготовки й технологій, описані в цій Статті 21.
- 21.1.2 Без обмеження права Оператора на відбір та наймання такої кількості Працівників, українських та іноземних, яка на думку Оператора потрібна для здійснення Нафтогазової Діяльності в bezpechний, ефективний та економічний спосіб, Оператор повинен наймати Українських Працівників, що мають необхідну кваліфікацію й досвід, з урахуванням положень цієї Статті 21.

21.2 Наймання

- 21.2.1 Щодо наймання Інвестор зобов'язується:

- (i) вживати розумних зусиль для досягнення того, щоб протягом Періоду Початкового Геологічного Вивчення Українські Працівники складали понад 60% (шістдесят відсотків) працівників;
 - (ii) вживати розумних зусиль для досягнення того, щоб протягом Розробки Українські Працівники складали понад 80% (вісімдесят відсотків) працівників.
- 21.2.2 Без обмеження універсальності зобов'язань Держави, що передбачені в Статті 10.1, Держава забезпечує вчасну видачу дозволів на працевлаштування, а також, у разі необхідності, службових карток для всіх іноземних працівників, які наймаються Інвестором або Оператором. Такі дозволи на працевлаштування та службові картки видаються у централізованому порядку тільки за заявою Інвестора або Оператора із доданням переліку відповідних іноземних працівників, сформованого Інвестором або Оператором та доданого до такої заяви. Вимоги щодо подання будь-яких інших документів, які можуть вимагатися Законодавством України та чинними Нормативно-Правовими Актами для видачі дозволів на працевлаштування або службових карток, не застосовуються до Інвестора або Оператора (залежно від обставин).
- 21.2.3 На підставі заяв Підрядників та/або їхніх відповідних підрядників, або інших Осіб, які здійснюють діяльність в рамках цієї Угоди, що супроводжуються листами-підтримки від Інвестора та/або Оператора, Держава сприяє вчасній видачі дозволів на працевлаштування та/або службових карток для працевлаштування такої кількості іноземних працівників, яка необхідна для здійснення діяльності за цією Угодою такими Підрядниками та їхніми відповідними підрядниками або іншими Особами.

21.3 Підготовка

Щодо підготовки Інвестор підтримує низку програм підготовки починаючи з Договірного Року, що настає за Договірним Роком, в якому настає Дата Початку:

- 21.3.1 **Підготовка персоналу бурових.** Інвестор зобов'язується витрачати 100 000 (сто тисяч) Доларів США, або еквівалент цієї суми у Гривнях, на рік на програму підготовки для персоналу бурових тривалістю 2 (два) Договірних Роки, починаючи з Договірного Року наступного за Договірним Роком, в якому настає Дата Початку.
- 21.3.2 **Університетські дослідження.** Інвестор зобов'язується спонсорувати цільові програми досліджень або кафедру у провідному Українському Університеті в межах 30 000 (тридцять тисяч) Доларів США (або еквівалент цієї суми у Гривнях), на рік, щороку, починаючи з Договірного Року наступного за Договірним Роком, на який припадає Дата Початку.
- 21.3.3 **Персонал Надра Юзівська.** Інвестор зобов'язується готувати й навчати та приймати у відрядження персонал Надра Юзівська та персонал її Афілійованих Осіб, відповідно до програми, яка розроблятиметься Оператором та узгоджується із Надра Юзівська. Оператор залучає технічних спеціалістів з Надра Юзівська або персонал її Афілійованих Осіб, в залежності від випадку, до виконання Затвердженых Програм Робіт та Бюджетів, щоб забезпечити ознайомлення таких спеціалістів з найбільш

новітніми технологіями, що їх розробляють і застосовують у цій сфері в усьому світі Оператор та його Афіліовані Особи. Кількість та кваліфікація такого персоналу та характер навчання та підготовки визначатимуться Оператором на власний розсуд.

Оператор розробляє та керує реалізацією таких програм підготовки, а Інвестор здійснює платежі стосовно таких програм, у спосіб, затверджений Державним Уповноваженим Органом, і тоді, коли це ним затверджено.

До початку будь-якої програми підготовки, стажування, навчання або відрядження, відповідна особа укладає із Оператором договір, до якого включаються типові положення щодо підготовки, стажування, навчання або відрядження, в тому числі щодо конфіденційності, обов'язків, відповідальності та прав на припинення договору.

21.4 Відшкодування витрат

Всі витрати та видатки, здійснені Інвестором відповідно до цієї Статті 21, є Витратами, що Підлягають Відшкодуванню, та будуть відображатися в Річних Програмах Робіт та Бюджетах.

СТАТТЯ 22. ВАЛЮТА Й РОЗРАХУНКИ

22.1 Грошові Операції, пов'язані з Угодою

Кожна Компанія-Інвестор матиме право безперешкодно здійснювати будь-які грошові операції, необхідні для здійснення Нафтогазової Діяльності, а також операції, необхідні для реалізації будь-яких прав та виконання обов'язків Інвестора за цією Угодою. Зазначені операції, включаючи ті, що наведені нижче, мають здійснюватися вільно, без будь-яких обмежень чи заборон.

(i) Рух капіталу.

Іноземний Інвестор має право:

(a) отримувати й притримувати грошові кошти, отримані від Товарної Продукції, а також надходження від здійснення інших операцій та діяльності за цією Угодою, одержані в Україні або за її межами;

(b) вільно використовувати такі грошові кошти в Україні чи за кордоном, переказувати виручку та будь-які інші грошові кошти у вільно конвертованій іноземній валюті, одержані Іноземним Інвестором в Україні або ж передані чи ввезені ним в Україну у зв'язку з виконанням цієї Угоди, з банківських рахунків такого Іноземного Інвестора (або його Постійного Представництва на території України) в банках України за кордон.

(ii) Фінансування

З метою фінансування Нафтогазової Діяльності кожна Компанія-Інвестор має право надавати:

(a) безопоротну фінансову допомогу своєму представництву на території України (за наявності такого представництва), а також

- (b) безповоротну фінансову допомогу або боргове фінансування будь-якому іншому Компанії-Інвестору (або Постійному Представництву такої Компанії-Інвестора на території України за його наявності).

Будь-яке таке Транскордонне фінансування повинно здійснюватися у вільно конвертованій іноземній валюті. Переказ коштів між Сторонами в межах України може здійснюватися як у Гривні, так і в будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті.

(iii) Зовнішнє фінансування

Для фінансування Нафтогазової Діяльності кожна Компанія-Інвестор має право залучати фінансування від Третіх Осіб та Афілійованих Осіб на території Україні чи за її межами. Будь-яке таке Транскордонне фінансування повинно здійснюватися у вільно конвертованій іноземній валюті. Фінансування від будь-якої Афілійованої Особи або від будь-яких Третіх Осіб-резидентів України, які мають право за Законодавством України надавати кредити та позики в іноземній валюті на території України, може надаватися в Гривні або в будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті.

(iv) Платежі

Кожна Компанія-Інвестор має право здійснювати будь-які платежі для потреб Нафтогазової Діяльності на користь своїх Афілійованих Осіб, Підрядників, інших постачальників, включаючи осіб, що надають послуги, осіб, які передають права інтелектуальної власності, або будь-якої іншої Третіої Особи. Зазначені платежі можуть здійснюватися:

- (a) у Гривні, якщо Афілійовані Особи, Підрядники, інші постачальники, особи, що надають послуги, особи, які передають права інтелектуальної власності, та будь-яка інша Третя Особа, є резидентами України, або
- (b) у будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті, якщо платіж є Транскордонним та такі Афілійовані Особи, Підрядники, інші постачальники, особи, що надають послуги, особи, які передають права інтелектуальної власності, та будь-яка інша Третя Особа, є резидентами будь-якої іншої країни, окрім України, або якщо відповідні розрахунки здійснюються між Компаніями-Інвесторами.
- (c) в будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті, незалежно від того, чи будуть товари, роботи та послуги одержані протягом 180 (ста вісімдесяти) днів або іншого терміну, передбаченого Українським Законодавством або Нормативно-Правовими Актами, з моменту здійснення авансового платежу. З метою уникнення непорозумінь, якщо такі товари, роботи або послуги не будуть отримані протягом такого періоду, Компанія-Інвестор не буде повинна отримувати ліцензію на здійснення банківських операцій або будь-який інший Дозвільний Документ.
- (d) у будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті, за договорами про надання послуг поза межами Держави, загальна вартість яких перевищує 100 000 євро чи іншу суму, передбачену Законодавством

України та чинними Нормативно-Правовими Актами, без акту цінової експертизи Державного інформаційно-аналітичного центру моніторингу зовнішніх товарних ринків.

(v) Платежі на користь персоналу

Кожна Компанія-Інвестор матиме змогу виплачувати заробітну плату та інші платежі, пов'язані з оплатою праці, передбачені Обліковими Процедурами, на користь своїх Працівників, задіяних у Нафтогазовій Діяльності. Такі платежі мають здійснюватися:

- (a) у Гриvnі – якщо платіж здійснюється на користь Працівників-резидентів України;
- (b) у будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті – якщо платіж здійснюється на користь Працівників-нерезидентів України, що працюють поза межами України; та
- (c) у Гриvnі або у будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті на вибір Інвестора – якщо платіж здійснюється на користь Працівників-нерезидентів та іншому персоналу, що працюють на території України.

22.2 Регуляторні обмеження

Держава гарантує, що протягом Строку Дії Угоди на Компанії-Інвесторів не поширюватимуться жодні заборони чи обмеження, передбачені Законодавством України та Нормативно-Правовими Актами, в тому числі щодо реалізації Вуглеводнів, які належать будь-якій Компанії-Інвестору або Державі щодо наведених нижче операцій, за умови, що такі операції здійснюються у зв'язку з виконанням цієї Угоди:

- (i) експортно-імпортні операції, включаючи обмеження щодо строків здійснення розрахунків за поставки товарів, робіт або послуг за імпортними та експортними операціями;
- (ii) надання, отримання та повернення кредитів і позик у будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті нерезидентам та резидентам або від нерезидентів або резидентів України, в тому числі вимога про реєстрацію кредитних договорів в Національному банку України, а також одержання індивідуальних ліцензій Національного банку України для одержання чи надання таких кредитів, а також обмеження стосовно розміру процентних ставок;
- (iii) Транскордонні платежі у будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті для оплати товарів, робіт, послуг та прав інтелектуальної власності. На зазначені операції не поширюватимуться, зокрема, але не виключно, будь-які вимоги щодо проведення цінової експертизи або вимоги щодо надання банку будь-яких документів для здійснення платежу, крім договору, на підставі якого здійснюється платіж;

- (iv) купівля та продаж будь-якої вільно конвертованої іноземної валюти для здійснення Транскордонних платежів, та повернення позик та іншого фінансування в іноземній валюті;
- (v) платежі в будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті на користь Працівників-нерезидентів Інвестора на території України та за її межами та будь-яких громадян України, що працюватимуть над Нафтогазовою Діяльністю за межами України. Зокрема, на зазначені операції не поширюватимуться будь-які вимоги щодо одержання індивідуальних ліцензій Національного банку України; та
- (vi) платежі між Компаніями-Інвесторами (на території України та за її межами) та/або Державою, пов'язані із Нафтогазовою Діяльністю або іншими операціями, необхідними для виконання цієї Угоди, у Грині або будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті. Зокрема, на зазначені операції не поширюватимуться будь-які вимоги щодо одержання індивідуальних ліцензій Національного банку України.

22.3 Операції з іноземною валютою.

- 22.3.1 Кожна Компанія-Інвестор має право без обмежень переказувати кошти в іноземній валюті як в Україну, так і за її межі, купувати Грині за будь-яку вільно конвертовану іноземну валюту, а також купувати вільно конвертовану іноземну валюту.
- 22.3.2 Держава гарантує, що всі уповноважені Державні Органи не обмежуватимуть купівлю або продаж іноземної валюти будь-якою Компанією-Інвестором (включаючи її Постійне Представництво) для розрахунків із резидентами та нерезидентами, повернення позик в іноземній валюті (включаючи відповідні відсотки) та сплати дивідендів.

22.4 Вимоги щодо обов'язкового продажу іноземної валюти

Держава гарантує, що Компанії-Інвестори звільнені від всіх вимог щодо відрахування будь-якої частини надходжень в іноземній валюти або обов'язкового продажу на валютному ринку України будь-яких надходжень в іноземній валюти, включаючи фінансування, одержаних за цією Угодою.

22.5 Валюта й обмін валют

Валюта, в якій здійснюватиметься облік на Рахунку Обліку Нафтогазової Діяльності, та правила, що регулюють порядок відображення операцій в валютах, відмінних від валюти обліку, для цілей обліку за цією Угодою, встановлюються Обліковими Процедурами та Статтею 28.

22.6 Банківські рахунки в Україні

Кожна Компанія-Інвестор має право вільно відкривати та використовувати поточні та вкладні (депозитні) банківські рахунки в іноземних валютах та Грині в українських банках.

Держава зобов'язується забезпечити Іноземному Інвестору можливість відкриття та використання банківських рахунків, режим яких дозволятиме йому здійснювати будь-які операції, пов'язані з Нафтогазовою Діяльністю, включаючи наступне:

22.6.1 **Поточні рахунки.** Кожна Компанія-Інвестор має право відкривати в банках України та використовувати поточні банківські рахунки в Гриvnі та будь-якій вільно конвертованій іноземній валюті.

- (a) **Режим поточного рахунку в Гриvnі.** Режим поточних рахунків Постійного Представництва в Гриvnі повинен дозволяти здійснення будь-яких операцій, передбачених для поточних рахунків юридичних осіб-резидентів України в Гриvnі.
- (b) **Режим поточного рахунку в іноземній валюті.** Режим поточних рахунків Постійного Представництва в іноземній валюті має дозволяти здійснення будь-яких операцій, що можуть бути необхідні для виконання Іноземним Інвестором Нафтогазової Діяльності, включаючи:
 - (i) одержання безповоротної фінансової допомоги від будь-якої Компанії-Інвестора або Держави;
 - (ii) одержання та повернення процентних і безпроцентних кредитів, позик або іншого боргового фінансування, як Транскордонних, так і від резидентів, виплату процентів та здійснення будь-яких інших платежів за цими інструментами боргового фінансування; надання позик Компаніям-Інвесторам та одержання поверненої основної суми боргу, процентів та будь-яких інших платежів за договорами позики;
 - (iii) одержання та переказування за кордон будь-яких надходжень, одержаних у зв'язку з виконанням цієї Угоди, включаючи будь-які грошові кошти від продажу або іншого відчуження Товарної Продукції, а також надходження від будь-якої іншої діяльності за цією Угодою;
 - (iv) одержання та переказ коштів між будь-якими з Компаній-Інвесторів та/або між Компанією-Інвестором та Державою, зокрема (але не виключно) з метою розподілу грошового еквіваленту Вуглеводнів, розподілених відповідно до цієї Угоди, або будь-яких надходжень за цією Угодою (включаючи будь-які грошові кошти від продажу чи іншого відчуження Товарної Продукції) між будь-якими Компаніями-Інвесторами та/або між Компанією-Інвестором та Державою на території України та за її межами;
 - (v) здійснення будь-яких Транскордонних платежів для потреб Нафтогазової Діяльності, включаючи Транскордонні платежі на користь Афілійованих Осіб, Підрядників, інших постачальників, включаючи осіб, що надають послуги, осіб, що передають права інтелектуальної власності або інших Третіх Осіб;

- (vi) здійснення платежів на користь Працівників-нерезидентів Іноземного Інвестора на території України та за її межами;
- (vii) вільну купівлю будь-якої вільно конвертованої іноземної валюти або Гривні Постійним Представництвом (без будь-яких заборон або обмежень);
- (viii) переказ вільно конвертованої іноземної валюти між поточними або вкладними (депозитними) банківськими рахунками Постійного Представництва в іноземній валюті без будь-яких заборон або обмежень.

22.6.2 Вкладні (депозитні) рахунки.

Постійне Представництво має право відкривати в Україні та використовувати вкладні (депозитні) рахунки у вільно конвертованій іноземній валюті та в Гривні. Постійне Представництво матиме право:

- (i) переказувати кошти зі своїх поточних рахунків на такі вкладні (депозитні) рахунки,
- (ii) одержувати на вкладні (депозитні) рахунки кошти, переказані з власних поточних рахунків, так само як і кошти, переказані іншими Компаніями-Інвесторами чи Державою,
- (iii) вільно переказувати будь-які кошти зі своїх вкладних (депозитних) рахунків на свої власні банківські рахунки, банківські рахунки іншої Компанії-Інвестора або Держави на території України та за її межами;

22.6.3 Рахунок Оператора.

Оператор має право обрати один зі своїх поточних банківських рахунків на території України чи за її межами в якості банківського рахунку, що відкривається та використовується Оператором для обслуговування діяльності за цією Угодою та УОД, та використовувати його для зазначених потреб.

22.6.4 Банківські рахунки за межами України.

Іноземний Інвестор, включаючи його Постійне Представництво, має право вільно та без будь-яких обмежень відкривати та використовувати банківські рахунки за межами України у будь-якій валюті, а також вільно використовувати такі банківські рахунки для здійснення платежів у будь-якій валюті на користь своїх Афілійованих Осіб, Працівників, Підрядників та постачальників, для одержання будь-яких грошових коштів від продажу Вуглеводнів, а також будь-яких інших надходжень чи платежів, які Іноземний Інвестор може одержати у зв'язку із цією Угодою, а також для здійснення будь-яких інших операцій, необхідних для виконання цієї Угоди.

22.7 Зобов'язання щодо сплати пені за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань.

Якщо інше не передбачене Угодою, на будь-яку суму грошових коштів, сплата якої вимагається за цією Угодою будь-якою Стороною на користь будь-якої іншої Сторони і яка не була сплачена в строк, нараховується пеня у розмірі Застосованої Ставки річних за кожен день прострочення, починаючи з дня, коли платіж мав бути здійснений, та закінчуєчи днем, коли платіж було здійснено в повному обсязі відповідно до умов, передбачених цією Угодою за винятком дня, коли такий платіж мав бути здійснений, але включаючи день, коли платіж здійснений (пеня обчислюватиметься виходячи з 360-денного року).

22.8 Обмеження.

Положення цієї Статті 22 поширюються на юридичних осіб та будь-яке Постійне Представництво, створені будь-якою Компанією-Інвестором або Оператором.

22.9 Незмінність.

Держава гарантує, що, починаючи з 24 січня 2013 року, права та зобов'язання кожної Компанії-Інвестора стосовно валюти та платежу регулюються цією Угодою та, з урахуванням Статті 23.2, Законодавством України та Нормативно-Правовими Актами. З метою уникнення непорозумінь жодні зміни у Законодавстві України або Нормативно-Правових Актах не зашкодять, не обмежать та не заборонять права Інвестора за цією Статтею 22.

22.10 Співпраця.

Відповідно до Статті 23.2, Держава зобов'язується забезпечити, щоб всі інші Державні Органи належно дотримувалися положень Законодавства України та чинних Нормативно-Правових Актів в сфері банківського, фінансового законодавства, законодавства з питань валютного регулювання та контролю та інших пов'язаних питань, включаючи щодо банківських рахунків, що можуть відкриватися Іноземними Інвесторами та їхніми Постійними Представництвами, режимів банківських рахунків, порядку купівлі та продажу валюти, порядку здійснення транскордонних платежів, фінансових вимог стосовно одержання дозволів, ліцензій або погоджень на здійснення будь-яких операцій, пов'язаних із цією Угодою, які застосовані до Компаній-Інвесторів станом на 24 січня 2013 року, що в жодному разі не повинно суперечити вимогам, встановленим цією Статтею 22. Зазначений обов'язок включає в себе прийняття будь-яких Нормативно-Правових Актів, та видання будь-яких рішень/роз'яснень, так само як надання будь-яких вказівок та інструкцій, що можуть бути для цього необхідні, включаючи такі, що стосуються правозастосованої практики будь-яких органів чи банків. Держава забезпечує ефективну співпрацю всіх інших Державних Органів та сприятимуть у застосуванні положень цієї Статті 22.10 до будь-якої з Компаній-Інвесторів.

22.11 Платежі

22.11.1 Якщо валюта грошового зобов'язання за цією Угодою не визначена Угодою, вважається, що таке зобов'язання виражене в Доларах США.

22.11.2 Валюта платежу може відрізнятися від валюти зобов'язання. Валюта платежу визначається відповідно до положень Статті 22.11.5.

22.11.3 Якщо інше не передбачене цією Угодою, будь-який платіж, що має бути здійснений за цією Угодою Компанією-Інвестором або Оператором, на користь Держави, повинен бути здійснений у Доларах США або у Гринві, на

вибір Компанії-Інвестора або Оператора (залежно від обставин). Компанія-Інвестор або Оператор має право зарахувати зазначений платіж в рахунок платежів, які можуть підлягати сплаті Державою на користь такої Компанії-Інвестора або Оператора. Платежі здійснюються на Рахунок Держави.

22.11.4 Якщо інше не передбачено цією Угодою, будь-який платіж, який має бути здійснений за цією Угодою Державою на користь Компанії-Інвестора повинен бути здійснений у Доларах США, або у будь-якій вільно конвертованій валюті, в якій вимагатиме Компанія-Інвестор, чи в Гриvnі, якщо Компанія-Інвестор цього вимагатиме. Платежі мають бути здійснені на банківський рахунок, повідомлений такою Компанією-Інвестором або Оператором у письмовій формі.

22.11.5 Якщо інше не передбачене цією Угодою:

- (i) якщо грошове зобов'язання будь-якої зі Сторін щодо іншої Сторони за цією Угодою виражене в одній валюті, але платіж має бути здійснений в іншій валюті (або ж платник, якщо дозволено відповідно до цієї Угоди, вирішує здійснити такий платіж в іншій валюті), і однією із цих валют є Гриvnя, то сума, що підлягає сплаті у валюті платежу, визначається виходячи з фактичного обмінного курсу, добросовісно використаного для конвертації валюти або, у випадку такої конвертації, із застосуванням обмінного курсу валюти зобов'язання до валюти платежу, встановленого Національним банком України станом на день, коли відповідний платіж мав бути здійснений.
- (ii) якщо грошове зобов'язання будь-якої зі Сторін виражене у вільно конвертованій валюті, відмінній від валюти, в якій зазначений платіж має бути здійснений (або, у випадках, передбачених цією Угодою, в якій платник вирішує здійснити такий платіж), і при цьому жодна з цих валют не є Гриvnею, сума, належна до сплати у валюті платежу, визначається, виходячи з фактичного обмінного курсу, добросовісно використаного для конвертації валюти або, у випадку такої конвертації, із застосуванням обмінного курсу валюти зобов'язання та валюти платежу, який наводиться щоденно на веб-сайті Європейського Центрального Банку о 15:00 за центральноєвропейським часом (СЕТ) або близько цього часу станом на день, коли платіж мав бути здійснений. Якщо Європейський Центральний Банк не наводить відповідного обмінного курсу, відповідний обмінний курс визначається шляхом посилання на подібне міжнародне видання, обране Державним Уповноваженим Органом, або незалежною фінансовою установою, обраною для такої мети Державним Уповноваженим Органом.

22.11.6 Якщо строк здійснення платежу не визначений цією Угодою або іншим чином не погоджений Сторонами, платіж має бути здійснено протягом 30 (тридцяти) днів з дня, наступного за днем отримання письмової вимоги щодо здійснення платежу від Сторони, яка має право на отримання такого платежу відповідно до цієї Угоди.

Якщо день, у який має бути здійснений платіж, припадає на неробочий день, платіж має бути здійснений у наступний робочий день.

22.11.7 Будь-які платежі між Сторонами вважаються здійсненими у момент зарахування грошових коштів на банківський рахунок одержувача. Кожна Сторона самостійно несе витрати на здійснення платежу.

22.11.8 Ця Стаття 22.11 не застосовується до сплати Податків, які сплачуються відповідно до положень Статті 28.

СТАТТЯ 23. ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ЗМІНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ

23.1 Дотримання Законодавства

Протягом Строку Дії Угоди, Сторони підпорядковуються та дотримуються Законодавства України та застосовних Нормативно-Правових Актів.

В жодному випадку будь-яка Сторона не повинна виконувати будь-яку дію, яка заборонена Законодавством України або будь-яким іншим законодавством, якому підпорядковується така Сторона.

23.2 Гарантії від змін в Законодавстві України

23.2.1 Кожній Компанії-Інвестору гарантується захист її прав відповідно до Законодавства України та будь-яких прав, які надаються згідно із Міжнародними Угодами.

23.2.2 Будь-які зміни та доповнення до Законодавства України, які вносяться після 24 січня 2013 року, які впливають на положення Компанії-Інвестора або положення Оператора, в тому числі на їхню очікувану економічну вигоду за цією Угодою, не застосовуються до такої Компанії-Інвестора або Оператора, якщо тільки такі зміни та доповнення не:

- (i) зменшують розмір Податків або скасовують їх, як це передбачено Статтею 28.4;
- (ii) спрощують регулювання господарської діяльності, пов'язаної із Нафтогазовою Діяльністю, в тому числі діяльності щодо пошуку, розвідки, розробки та видобування. Таке спрощення регулювання включає в себе зміни або доповнення, внесені в рамках Вдосконаленої Регуляторної Бази;
- (iii) послаблюють процедуру Державного нагляду та контролю, зокрема процедури митного, валютного, Податкового та інших видів Державного контролю,
- (iv) зменшують або скасовують відповідальність Компанії-Інвестора або Оператора, або
- (v) спрощують процедури та порядок отримання будь-яких дозволів, затверджень, документів дозвільного характеру, або дозволів необхідних для здійснення Нафтогазової Діяльності, зокрема наведених у Статті 10.1,

але тільки, якщо Інвестор визначає виключно на власний розсуд, що така зміна або доповнення несе користь Інвестору.

Положення Статті 23.2.2 не застосовуватимуться, якщо такі зміни або доповнення до Законодавства України пов'язані із обороною Держави, національною безпекою Держави, забезпеченням громадського порядку або охороною довкілля, але лише до тієї міри, до якої такі зміни або доповнення стосуються оборони, національної безпеки, забезпечення громадського порядку або захисту довкілля.

23.2.3 Відповідно до Статті 23.2.2 та без обмеження прав кожної Компанії-Інвестора, якщо у будь-який момент після 24 січня 2013 року матиме місце:

- (i) зміна в Законодавстві України, як шляхом внесення змін до існуючого законодавства або прийняття нового законодавства та/або Нормативно-Правових Актів або зміни їх інтерпретації або застосування з боку будь-якого судового, арбітражного або адміністративного органу; або
- (ii) будь-яке обов'язкове рішення з боку будь-якого судового, арбітражного або адміністративного органу щодо того, що будь-яке положення цієї Угоди визнається недійсним в силу дії будь-якого Законодавства України або Нормативно-Правових Актів,

та така зміна або рішення має істотний негативний вплив на економічні вигоди (в тому числі ті, що створюються внаслідок фіiscalного режиму, який передбачається цією Угодою), які будь-яка Компанія-Інвестор одержує за цією Угодою або які передбачаються за цією Угодою для будь-якої Компанії-Інвестора протягом Строку Дії Угоди, Сторони, як тільки це стане можливим, внесуть зміни до цієї Угоди або виконают такі інші дії, які є доречними або необхідними аби відновити загальну економічну вигоду (в тому числі економічний ефект від фіiscalного режиму, який передбачається цією Угодою) для такої Компанії-Інвестора;

23.2.4 Без обмеження Статті 23.2.3, жодна зміна до цієї Угоди не вимагається за цією Угодою внаслідок:

- (i) змін до Законодавства України про охорону здоров'я, праці або довкілля, спрямованих на те, щоб таке Законодавство України узгоджувалося із Міжнародною Рекомендованою Практикою Експлуатації Нафтогазових Родовищ та застосовувалося на недискримінаційній основі; або
- (ii) змін до Законодавства, України яке впливає на зобов'язання Оператора або Компанії-Інвестора мати страхове покриття згідно із Статтею 24, спрямованих на те, щоб таке Законодавство України узгоджувалося із Міжнародною Рекомендованою Практикою Експлуатації Нафтогазових Родовищ та застосовувалося на недискримінаційній основі.

23.2.5 На Інвестора не поширюється дія будь-яких Нормативно-Правових Актів та інших розпоряджень будь-яких Державних Органів або органів місцевого самоврядування, якщо такі акти у будь-який спосіб обмежують права Інвестора, передбачені в цій Угоді, окрім рішень Державних Органів, що здійснюють державний контроль та нагляд, які видаються відповідно до Законодавства України та цієї Угоди з метою забезпечення безпечно

ведення робіт, охорони надр, довкілля та збереження здоров'я населення. Будь-які такі акти, які накладають обмеження, тимчасове зупинення або припинення прав користування надрами, стають обов'язковими для виконання Інвестором тільки відповідно до положень Додатку 11.1.

23.3 Захист інвестицій

Права та інтереси кожної Компанії-Інвестора забезпечуються повним та безумовним захистом відповідно до Конституції України, Міжнародних Угод, Законодавством України про захист іноземних інвестицій, іншим Законодавством України та Нормативно-Правовими Актами України.

23.4 Відшкодування Збитків

Держава гарантує, що будь-які Збитки, яких зазнала Компанія-Інвестор внаслідок

- (i) будь-якого порушення Статті 23.2, в тому числі шляхом застосування до Компаній-Інвесторів будь-яких змін до Законодавства України, які набувають чинності після 24 січня 2013 року та які, в силу цієї Угоди, не повинні застосовуватися до Компанії-Інвестора; та
- (ii) будь-яких незаконних рішень або незаконних дій (або бездіяльності) будь-якими Державними Органами або їхніми посадовими особами,

будуть в повному обсязі та без затримок відшкодовані Державою у вільноконвертованій валюті за вибором Компанії-Інвестора. У випадку спорів між Сторонами стосовно відшкодування Збитків відповідно до цієї Статті 23.4, Сторони врегульовують такий спір відповідно до Статті 38.2.

23.5 Гарантії від експропріації

23.5.1 Інвестиції та права кожної Компанії-Інвестора та Оператора на здійснення Нафтогазової Діяльності, які передбачені в цій Угоді, або пов'язані із цією Угодою або будь-якими Дозвільними Документами, не будуть предметом націоналізації, експропріації або інших заходів, які призводять до таких самих наслідків, що і націоналізація і експропріація (надалі разом – "Експропріація").

23.5.2 Компенсація за Експропріацію включає в себе усі Збитки, що включатиме повну справедливу компенсацію ринкової вартості експропрійованих інвестицій на момент Експропріації або на момент, що передує публічному оголошенню Експропріації або наміру експропріювати, залежно від того, що настає раніше. Компенсація включає в себе відсотки, що сплачуються в Доларах США за період від дати Експропріації до дати повної оплати компенсації включно, за Застосованою Ставкою.

СТАТТЯ 24. СТРАХУВАННЯ

24.1 Страхове покриття

24.1.1 Оператор укладає та завжди підтримує чинність наступних договорів страхування:

- (i) страхування від усіх ризиків стосовно всіх виробничих потужностей, будівель та обладнання, яке використовується або призначені для використання в Нафтогазовій Діяльності, поки вони знаходяться в Державі або в дорозі до Держави або з Держави;
- (ii) страхування втрати Товарної Продукції в тій мірі, в якій ризик такої втрати не був у будь-який спосіб переданий іншій Особі;
- (iii) комплексне страхування загальної цивільної відповідальності за завдання шкоди Майну та тілесних ушкоджень, в тому числі щодо відшкодування шкоди внаслідок забруднення довкілля та його усунення, від усіх ризиків, що підлягають страхуванню, які виникають по відношенню до Договірної Ділянки та інших ділянок, що використовуються у зв'язку із Нафтогазовою Діяльністю та діяльністю Інвестора за цією Угодою;
- (iv) страхування від втрати контролю за свердловиною, в тому числі щодо відшкодування витрат, пов'язаних із поверненням контролю за свердловиною та повторним бурінням на випадок втрати контролю за свердловинами на Договірній Ділянці;
- (v) інші договори страхування по відношенню до Договірної Ділянки та діяльності Інвестора за цією Угодою, які б, відповідно до міжнародної практики нафтогазової галузі, укладалися розумним та обачним оператором, який здійснює діяльність подібну до Нафтогазової Діяльності на об'єктах подібних до Договірної Ділянки; та
- (vi) такі інші договори страхування, які в обов'язковому порядку вимагається укласти згідно із Законодавством України;

у кожному випадку, за умови, що такі договори страхування можливо укласти на міжнародному ринку страхування, якщо обов'язкові положення Законодавства України не вимагають іншого. Страхові внески, що сплачуються Інвесторами є Витратами, що Підлягають Відшкодуванню.

24.1.2 Не пізніше, ніж за 180 (сто вісімдесят) днів після Дати Початку та у будь-якому випадку до початку будь-якої Нафтогазової Діяльності, Оператор розробляє програму страхування, яка відповідає вимогам Статті 24.1.1 та подає її на затвердження до Державного Уповноваженого Органу. Все страхування, наявність якого вимагається за цією Угодою повинне бути на таких умовах та із такими обмеженнями (в тому числі щодо сум полісів, франшиз, вимог щодо обов'язкового перестрахування, дати набуття чинності та/або конкретних вигодонабувачів), які можуть вимагатися на обґрунтовану думку Оператора відповідно до цієї Угоди, Законодавства України та Міжнародної Рекомендованої Практики Експлуатації Нафтогазових Родовищ.

24.1.3 По відношенню до всіх договорів страхування, які Інвестор укладає відповідно до цієї Статті 24, Інвестор:

- (i) укладає та підтримує чинність таких договорів страхування із провідними страховими компаніями, які мають добру репутацію (до